

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

13/DPH/2022/IM

Najčastejšie otázky a odpovede k uplatňovaniu zníženej sadzby dane z pridanej hodnoty pri reštauračných a stravovacích službách od 01.01.2023

Od 1.1.2023 sa zákonom č. 516/2022 Z.z. novelizoval zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o DPH), ktorý prechodným ustanovením § 85km ods. 10 zavádza zníženú sadzbu dane 10 %, ktorá sa bude od 1. januára 2023 uplatňovať okrem iného aj na reštauračné a stravovacie služby tak, ako sú vymedzené v čl. 6 vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 282/2011 z 15. marca 2011, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice o DPH (ďalej len „vykonávacie nariadenie“).

Podľa čl. 6 ods.1 vykonávacieho nariadenia reštauračnými a stravovacími službami sa rozumejú služby, ktoré pozostávajú z poskytovania pripraveného alebo nepripraveného jedla alebo nápojov alebo obidvoch, ktoré sú určené na ľudskú spotrebu, pričom tieto služby sú sprevádzané dostatočne podpornými službami umožňujúcimi okamžitú spotrebu takýchto jedál alebo nápojov. Poskytovanie jedla alebo nápojov alebo obidvoch predstavuje len časť celku, v ktorom prevládajú služby. Reštauračné služby sú poskytovaním týchto služieb v poskytovateľových priestoroch a stravovacie služby sú poskytovaním týchto služieb mimo poskytovateľových priestorov.

Zároveň v ods. 2 vykonávacieho nariadenia sa uvádza, že poskytovanie pripraveného alebo nepripraveného jedla alebo nápojov alebo obidvoch, bez ohľadu na to, či zahŕňa prepravu, ale bez toho, aby sa poskytovali akékoľvek iné podporné služby, sa nepovažuje za reštauračné ani stravovacie služby v zmysle odseku 1.

Podľa rozsudkov Súdneho dvora EÚ vzťahujúcich sa na danú problematiku (C-231/94, C-497/09, C-499/09, C-501/09 a C-502/09, C-703/19) **podpornými službami sú napríklad poskytnutie obsluhy, priestoru na konzumáciu, umývatel'ného riadu, príborov, nábytku – stolov, stoličiek, poskytnutie toaliet, prípadne iného priestoru pre zákazníkov (šatne a i.).**

K uvedenej problematike prinášame niekoľko odpovedí na otázky daňových subjektov:

Otázka č. 1 – Informácie k zníženej sadzbe dane v gastrosektore

Podnikáme v gastrosektore, kde sa od 1.1.2023 bude uplatňovať znížená sadzba DPH 10 %. Vydalo FR SR nejaké usmernenie k tejto problematike, resp. kde by som mohol získať podrobnejšie informácie o aplikácii zníženej sadzby dane?

Odpoveď

K aplikácii zníženej sadzby 10 % na reštauračné a stravovacie služby vydalo FR SR [Metodické usmernenie k uplatňovaniu zníženej sadzby dane v zmysle novely zákona o DPH účinnej od 1. 1. 2023](#), ktoré je zverejnené na portáli finančnej správy (www.financnasprava.sk) v sekcii Odborná verejnosť/ Metodické usmernenia/podoblast' Nepriame dane. Podrobnejšie informácie k chápaniu obsahu reštauračných a stravovacích služieb je možné získať

aj vo vyššie uvedených rozsudkoch SD EÚ (C-231/94, C-497/09, C-499/09, C-501/09 a C-502/09, C-703/19), ktoré je možné vyhľadať na [internetovej stránke Súdneho dvora EÚ](#).

Otázka č. 2 – Uplatňovanie zníženej sadzby dane v gastrosektore

Prevádzkujeme reštauráciu - máme živnostenské oprávnenie na pohostinskú činnosť a výrobu hotových jedál určených na priamu spotrebu. Znamená to, že od 1.1.2023 budeme uplatňovať na všetky naše tržby zníženú sadzbu dane?

Odpoveď

Nie, nie je to možné takto zjednodušene uviesť. Platiteľ DPH prevádzkujúci reštauráciu bude pri svojej činnosti od 1.1.2023 vo väčšine prípadoch uplatňovať zníženú sadzbu dane, ale nie je možné tvrdiť, že vo všetkých prípadoch. Ustanovenie § 85km ods. 10 novely zákona o DPH, ktoré zavádza zníženú sadzbu dane okrem iného aj na reštauračné a stravovacie služby, pri týchto službách nemá odvolávku na slovenský živnostenský zákon, ale na čl. 6 vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 282/2011 z 15. marca 2011, podľa ktorého treba vykladať predmetné služby. Jednoduchý príklad na demonštráciu tohto rozdielu: Platiteľ DPH prevádzkujúci reštauráciu pri dodaní uvareného jedla, ktoré bude zákazníkom aj v priestoroch reštaurácie skonsumované, uplatní zníženú sadzbu dane 10 %, pretože v zmysle citovaného článku pôjde o poskytnutie reštauračnej služby – o dodanie pripraveného jedla vrátane vyššie vymenovaných podporných služieb. Ak si však také isté uvarené jedlo zákazník požiadava vydať do „obedára“, v ktorom si ho odnesie, čiže bude dodané pripravené jedlo bez podporných služieb - uplatní sa 20 % sadzba dane, pretože v zmysle citovaného článku pôjde o dodanie tovaru.

Otázka č. 3 – Uplatňovanie zníženej sadzby dane v reštauráciách a pohostinstvách

Znížená sadzba dane 10 % sa bude vzťahovať/uplatňovať výlučne len na reštaurácie (na podávanie jedál) alebo aj na pohostinstvá, kde sa väčšinou podávajú len nápoje (alkoholické aj nealkoholické)?

Odpoveď

Znížená sadzba dane sa bude uplatňovať pri samotnom podávaní jedál a tiež aj pri samotnom podávaní nápojov (alkoholických aj nealkoholických), vrátane ich rôznych kombinácií (bez rozdielu, či budú dodané v kaviarni, v reštaurácii, v motoreste, v závodnej jedálni, v bufete, v bare, vo vinárni, v pivárni, v cukrárni, atď..) za podmienky, že ich dodanie bude sprevádzané dostatočne podpornými službami umožňujúcimi okamžitú spotrebu takýchto jedál alebo nápojov. Poskytovanie jedla alebo nápojov alebo obidvoch predstavuje len časť celku, v ktorom prevládajú služby.

Otázka č. 4 – Uplatňovanie sadzby dane v pizzérii

Prevádzkujeme pizzeriu, kde môžu zákazníci objednanú pizzu skonsumovať za stolom – vtedy uplatníme 10 % sadzbu dane. Niekedy sa však stáva, že nezjedenú časť pizze zákazník požiadava zabalit' a vezme si ju so sebou, vtedy akú sadzbu dane uplatniť – treba to rozdeľovať? Rovnako vykonávame aj rozvoz pizze k zákazníkovi, na základe telefonických objednávok; skutočnosť, že poskytujeme dopravu k zákazníkovi má vplyv na uplatnenie sadzby dane?

Odpoveď

V prvom prípade bolo zákazníkovi dodané pripravené jedlo vrátane podporných služieb (obsluha, príbor, stôl, stolička, toalety), t.j. ide o reštauračnú službu a uplatní sa znížená sadzba dane, pričom na uvedené nemá vplyv, že nezjedenú časť pizze požaduje zákazník zabalit', a že si ju vezme so sebou. V druhom prípade – pri rozvoze pizze ide o dodanie tovaru - zákazníkovi neboli poskytnuté podporné služby; doprava pizze k zákazníkovi nie je podpornou službou podľa čl. 6 vykonávacieho nariadenia.

Otázka č. 5 – Uplatňovanie zníženej sadzby dane v gastrosektore a dopad na e-kasu

Ak som dobre porozumel uplatňovaniu zníženej sadzby dane v gastrosektore, tak ak zákazník skonsumuje jedlo v našej reštaurácii za stolom, tak mu blokujem cez e-kasu s 10 % DPH. Ak však jedlo nebude konzumovať v našich priestoroch, ale mu ho rovno vydám zabalené v plastových nádobách resp. do obedára a jedlo si odnesie so sebou, tak blokujem s uplatnením 20 % DPH. Čiže to isté jedlo musím mať v e-kase „nahraté“ pod dvoma položkami s rozdielnou sadzbou dane – rozmýšľam dobre?

Odpoveď

Áno, je to dôsledok toho, že v prvom prípade je poskytnutá reštauračná služba, ktorá podlieha 10 % DPH a v druhom prípade je dodaný tovar, ktorý podlieha 20 % DPH.

Otázka č. 6 – Uplatňovanie sadzby dane v cukrárni

Vzťahuje sa znížená sadzba DPH vo výške 10 % od 1.1.2023 aj na cukrárne? Poskytujeme tam nápoje, kávu, čaj, koláče, je tam miesto na konzumáciu, nápoje sa podávajú s obsluhou, využíva sa umývateľný riad, samozrejmosťou sú toalety.

Odpoveď

Áno, ale len v prípadoch, ak s poskytnutím predmetných nápojov a koláčov sú poskytnuté aj podporné služby. Ak by však napr. zákazník kúpil v kaviarni zákusky, ktoré by si požadoval zabaliť a zobral by ich so sebou, (bez poskytnutia podporných služieb), potom by išlo o predaj tovaru, pri ktorom by sa uplatnila základná sadzba dane 20 % DPH.

Otázka č. 7 – Uplatňovanie sadzby dane v kaviarni

V našej kaviarni poskytujeme aj produkt "kávu so sebou", ktorý si zákazníci po zakúpení v špeciálnych papierových pohároch odnesú. Akú sadzbu dane uplatniť na tento produkt?

Odpoveď

Základnú sadzbu dane 20 % - ide o dodanie tovaru.

Otázka č. 8 – Uplatňovanie sadzby dane na pochutiny

Znížená sadzba dane sa od 1.1.2023 bude vzťahovať aj na pochutiny (chipsy, arašidy, tyčinky, keksy a pod.), ktoré sa dajú zakúpiť v pohostinstve pri výčape?

Odpoveď

Áno, za podmienky, že predmetné pochutiny budú poskytnuté vrátane podporných služieb, t.j. budú skonzumované za stolom v pohostinstve napr. s vysypaním do tanierika. Predaj pochutín bez podporných služieb podlieha 20 % sadzbe DPH.

Otázka č. 9 – Sadzby dane na predaj v predajných stánkoch

Na rôznych kultúrnych, športových akciách, festivaloch, jarmokoch a trhoch predávame zo stánkov pečenú klobásu, a iné pečené mäsové špeciality, čapujeme pivo a iné nápoje, ktoré zákazníci skonzumujú za pultami tzv. na „stojáka“. Môžeme na tento predaj uplatniť zníženú sadzbu dane?

Odpoveď

Nie. V danom prípade poskytovanie jedla a nápojov sprevádzajú len elementárne zariadenia (pulty bez možnosti sedenia) vyžadujúce len minimálne ľudské nasadenie, neprevládajú prvky poskytovania služieb a teda nejde o dodanie reštauračných služieb, ale o dodanie tovaru, pri ktorom sa uplatní 20 % DPH. Viac vysvetlenia poskytnú rozsudky SD EÚ C-497/09, C-499/09, C-501/09.

Otázka č. 10 – Znížená sadzba dane na závodné stravovanie

V našej prevádzke poskytujeme pre vlastných zamestnancov formou objednávky podávanie jedál a nápojov v umývateľných riadoch, príbor, poskytujeme stoly a stoličky na konzumáciu stravy, toalety a zabezpečujeme upratovanie týchto priestorov. Vydávanie stravy a nápojov je cez okienko, nie je zabezpečená obsluha. Na uvedené stravovanie firma poskytuje zákonný príspevok na stravovanie, ale časť nákladov podľa kalkulácie si platia zamestnanci. Chcem sa spýtať, či takto poskytnutá strava zamestnávateľom zamestnancovi vo výške, ktorú si platia zamestnanci podlieha 20 % DPH, alebo zníženej 10 % DPH?

Taktiež v tejto našej prevádzke poskytujeme stravovanie aj pre cudzích zamestnancov z iných firiem, z ktorých časť jedla a nápoja skonzumuje v našej prevádzke a časť z nich si jedlo odnesú v obedári a skonzumujú mimo našej prevádzky. Akú sadzbu dane uplatniť pri poskytnutí stravy a nápojov týmto cudzím zamestnancom?

Odpoveď

V opísanom prípade pri podávaní jedál a nápojov vlastným zamestnancom a cudzím zamestnancom, ktorí ich skonzumujú v priestoroch prevádzky, prevládajú služby a daná poskytnutá reštauračná služba, v zmysle definície čl. 6 vykonávacieho nariadenia, podlieha zníženej sadzbe dane 10 %. Strava a nápoje, ktoré si cudzí zamestnanci odnesú so sebou v obedári, podlieha sadzbe dane 20 %.

Otázka č. 11 – Znížená sadzba dane na stravovanie zamestnancov školy

Sme stredná odborná škola - platiteľ DPH. Okrem iných činností poskytujeme našim študentom stravovanie v našej jedálni, ktoré nezdaňujeme DPH-čkou, lebo uplatňujeme oslobodenie od dane podľa § 31 ods. 2 zákona o DPH. Taktiež v jedálni poskytujeme aj stravovanie školským zamestnancom, ktoré sme doteraz zdaňovali 20 % sadzbu

dane. Vztahuje sa uplatňovanie zníženej sadzby dane od nového roku aj na poskytnutie stravy školským zamestnancom?

Odpoveď

Áno, poskytnutá strava školským zamestnancom, ktorú aj v jedálni skonzumujú, podlieha od 01.01.2023 sadzbe dane 10 %.

Otázka č. 12 – Sadzba dane na langoše a hot-dogy

V areáli autobusovej stanici v stánku predávame langoše a hot-dogy, ktoré na mieste vyrábame. Nedisponujeme stolmi ani stoličkami, kde by ich mohli zákazníci skonzumovať, predmetné jedlo si musia odnieť so sebou. Je možné uplatniť na ich predaj 10 % sadzbu dane?

Odpoveď

Nie, ide o predaj tovaru, ktorý podlieha 20 % sadzbe dane.

Otázka č. 13 – Sadzba dane na grilované kurča predané v obchode

Prevádzkujeme hypermarket, v rámci ktorého si zákazníci môžu zakúpiť aj čerstvo grilované kurča, ktoré však nie je možné skonzumovať na mieste predaja, ale zákazník si ho takto pripravené vezme so sebou. Je možné uplatniť na jeho predaj 10 % sadzbu dane?

Odpoveď

Nie, ide o predaj tovaru, ktorý podlieha 20 % sadzbe dane.

Otázka č. 14 – Znížená sadzba dane na raňajky v penzióne

Platiteľ prevádzkuje malý penzión, v ktorom okrem ubytovania za osobitný príplatok poskytuje aj raňajky pre ubytovaných hostí. Za týmto účelom je hosťom k dispozícii jedáleň vrátane nábytku, umývateľné riady a príbor a samozrejme podľa objednávky pripravené jedlo vrátane nápojov čaju a kávy. Môže tieto raňajky zdaňovať 10 % sadzbou dane?

Odpoveď

Áno, pri poskytovaní raňajok prevládajú služby a preto poskytnutá reštauračná služba, v zmysle definície čl. 6 vykonávacieho nariadenia, podlieha zníženej sadzbe dane 10 %.

Otázka č. 15 – Sadzba dane na „balíček so suchou stravou“

Sme hotel vo Vysokých Tatrách. Ubytovaní hostia majú možnosť namiesto štandardného jedla konzumovaného v reštaurácii objednať si suchú stravu – „balíček“, ktorý skonzumujú na turistike alebo na ceste domov. Správne sme pochopili, že tento balíček podlieha 20 % sadzbe dane, pretože nie sú s ním poskytnuté podporné služby?

Odpoveď

Áno, ide o dodanie tovaru, daný „balíček“ podlieha sadzbe dane 20 %.

Otázka č. 16 – Sadzba dane pri cateringových službách

Okrem prevádzkovania reštaurácie naša firma poskytuje aj cateringové služby. V prvom prípade na základe požiadaviek klienta navrhne menu na rodinnú oslavu, pripravíme, dovezieme a servírujeme dohodnuté jedlo a nápoje v priestoroch určených klientom (väčšinou záhrady), poskytneme riady, príbory, zabezpečíme obsluhu, záverom upraceme príslušný priestor po oslave. V druhom prípade len navrhne menu, pripravené teplé jedlo dovezieme na dohodnuté miesto a o ďalšie veci sa nestaráme. Akú sadzbu dane uplatňovať v týchto dvoch prípadoch?

Odpoveď

V prvom prípade ide podľa obsahu a prevahy poskytnutých služieb o dodanie stravovacích služieb v zmysle čl. 6 vykonávacieho nariadenia, ktoré od nového roku podliehajú zníženej sadzbe dane 10 %. V druhom prípade, vzhľadom k tomu, že nie sú s jedlom poskytnuté podporné služby, ide o dodanie tovaru, ktoré podlieha sadzbe dane 20 %.

Otázka č. 17 – Sadzba dane na prelome rokov 2022/2023

Na Silvestra budeme mať otvorený bar až do nového roka. Akú sadzbu dane použijeme pri blokovaní do e-kasy na prelome rokov za nami poskytované služby?

Odpoveď

Pri predaji tovaru alebo pri poskytnutí reštauračných služieb do 31.12.2022 pri blokovaní do e-kasy platiteľ DPH použije platnú sadzbu dane v čase dodania plnenia, t. j. – 20 % DPH.

Pri predaji tovaru alebo pri poskytnutí reštauračných služieb od 01.01.2023 pri blokovaní do e-kasy použije platiteľ DPH platnú sadzbu dane v čase dodania plnenia – pri dodaní tovaru uplatní 20 % DPH a pri dodaní reštauračných služieb v zmysle čl. 6 vykonávacieho nariadenia, použije 10 % DPH.

Otázka č. 18 – Zdanenie zálohy na reštauračné služby

Pre organizátora silvestrovskej zábavy v priestoroch našej reštaurácie budeme poskytovať dodávku slávnostnej večere spolu s nápojmi vrátane obsluhy. Od organizátora sme zinkasovali už v starom roku 100 % zálohu za dohodnutý rozsah nami dodaných služieb. Pre účastníkov večierku, ktorí budú chcieť nad rámec vstupenkou zaplatených služieb konzumovať nápoje, bude k dispozícii bar, v ktorom už budú musieť platiť za objednané nápoje. Môžeme zo zálohy odviesť daň v 10 % sadzbe dane, keďže poskytovanie našich služieb bude ukončené v novom roku? Akú sadzbu dane použijeme pri blokovaní do e-kasy na prelome rokov za predaj nápojov?

Odpoveď

Pri prijatí preddavku v roku 2022 za poskytnuté reštauračné služby vznikla platiteľovi DPH daňová povinnosť podľa § 19 ods. 4 zákona o DPH – dňom prijatia platby a je povinný pri výpočte dane použiť platnú sadzbu dane v čase prijatia platby t. j. 20 % DPH. Pri blokovaní do e-kasy pri predaji nápojov bude platiteľ DPH postupovať podľa odpovedi k otázke č. 17.

Otázka č. 19 – Zdanenie zálohy na reštauračné služby

Naša cateringová spoločnosť bude v januári 2023 pre štvrtákov strednej školy zabezpečovať na stužkovej jedlo a nápoje, vrátane obsluhy, riadu, príborov a obrusov. Na základe dohodnutého menu sme od študentov 20.12. 2022 vyinkasovali predpokladanú 50 % zálohu za dodávku našich služieb. Zostávajúcu sumu nám študenti doplatia po stužkovej v novom roku. Akým spôsobom zdaníme nami poskytnuté reštauračné služby?

Odpoveď

Pri odvode dane z prijatého preddavku bude cateringová spoločnosť postupovať podľa odpovedi k otázke č. 18. V novom roku 2023 vznikne cateringovej spoločnosti podľa § 19 ods. 2 zákona o DPH daňová povinnosť dňom dodania služby, pričom v tom čase platnú 10 % sadzbu dane uplatní len na sumu základu dane, ktorý vypočíta ako rozdiel celkového základu dane poskytnutej služby (bez DPH) a základu dane z prijatého preddavku (bez DPH). T.j. časť ceny reštauračnej služby bude zdanená 20 % sadzbou dane a časť ceny 10 % sadzbou dane, čo je dôsledkom toho, že daňová povinnosť vznikla v starom i v novom roku a že novelou zákona o DPH došlo k zmene sadzby dane.

Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR
Centrum podpory pre dane
December 2022